

Læreplan i valgfaget demokrati i praksis

Fastsatt som forskrift av Kunnskapsdepartementet 12. juni 2020

Gjelder fra 01.08.2020

Om faget

Fagets relevans og sentrale verdier

Demokrati i praksis handler om å forstå hva et demokrati omfatter og innebærer. Faget skal gi elevene praktiske erfaringer med elevdemokrati og medbestemmelse. Elevene skal gjennom faget utvikle selvstendighet, evne til å danne egne meninger og mot til å uttrykke egne meninger. Faget skal bidra til at elevene videreutvikler skolen som en demokratisk arena hvor de blir lyttet til og har medvirkning. Faget skal stimulere elevene til å bli aktive samfunnsborgere som deltar i og er engasjert i demokratiske prosesser. Demokrati i praksis skal forberede elevene til et samfunns- og arbeidsliv som stiller krav om deltagelse og om forståelse av demokratiske prinsipper.

Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnet for opplæringen. Valgfaget demokrati i praksis skal bidra til at elevene utvikler forståelse av grunnleggende demokratiske verdier som likeverd, likestilling, respekt og toleranse, frie valg og tros- og ytringsfrihet. Faget skal videre bidra til at elevene blir bevisste på minoritets- og majoritetsperspektiver og at de kan handle ut fra forståelse av ulike ståsteder. Gjennom faget skal elevene også lære å respektere at mennesker er forskjellige og lære å løse konflikter på en fredelig måte.

Valgfagene henter innhold fra andre fag i grunnskolen.

Kjerneelementer

Medbestemmelse og demokrati

Kjerneelementet medbestemmelse og demokrati handler om at elevene skal bli kjent med grunnleggende demokratiske verdier, prinsipper og utfordringer. Videre handler kjerneelementet om at elevene skal få erfaring med hvordan medbestemmelse og beslutningsprosesser fungerer i praksis. Gjennom å delta i ulike meningsbrytninger skal elevene bli kjent med egne og andres meninger og lære å håndtere uenighet.

Kompetansemål og vurdering

Kompetansemål og vurdering demokrati i praksis

Kompetansemål

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gjøre rede for grunnleggende demokratiske verdier, prinsipper og utfordringer
- utforske demokratiske prosesser på egen skole og i lokalsamfunnet og vurdere prosessene i lys av sentrale verdier og prinsipper som demokratiet bygger på
- utforske og reflektere over hvordan medbestemmelse og beslutningsprosesser fungerer i praksis
- delta i meningsbrytninger og håndtere uenighet
- reflektere over hva som binder et demokratisk samfunn sammen
- bruke ulike påvirkningskanaler for å nå ut til en bestemt målgruppe og reflektere over etiske problemstillinger knyttet til påvirkning

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal bidra til å fremme læring og til å utvikle kompetanse i faget. Elevene viser og utvikler kompetanse i valgfaget demokrati i praksis når de utforsker og reflekterer over grunnleggende demokratiske verdier, prinsipper, utfordringer og prosesser.

Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom ulike arbeidsmetoder, slik at elevene får vist kompetansen sin på ulike måter. Læreren skal være i dialog med elevene om utviklingen deres i faget. Elevene skal få mulighet til å prøve seg fram. Med utgangspunkt i kompetansen elevene viser, skal de få mulighet til å sette ord på hva de opplever at de får til, og reflektere over egen faglig utvikling. Læreren skal gi veiledning om videre læring og tilpasse opplæringen slik at elevene kan bruke veiledningen for å utvikle kompetansen sin til å reflektere over sentrale demokratiske verdier og prinsipper, og for å forstå hvordan et demokrati fungerer i praksis.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i valgfaget demokrati i praksis ved avslutningen av opplæringen. Læreren skal planlegge og legge til rette for at eleven får vist kompetansen sin på varierte måter som inkluderer forståelse, refleksjon og kritisk tenkning, i ulike sammenhenger. Læreren skal sette karakter i valgfaget demokrati i praksis basert på kompetansen eleven har vist når det gjelder demokratiske verdier og prinsipper, medbestemmelse, og refleksjon over etiske sider ved påvirkning.

Vurderingsordning

Eleven skal ha én standpunkt karakter.